

N:o 44.

Uppläst och godkänd hos Första Kammarén den 9 maj 1892.
— — — — — Andra Kammarén den 9 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af väckta motioner, om tillägg dels till § 70 i så väl förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862 som förordningen om kommunalstyrelse i stad samma dag, dels ock till § 11 i förordningen angående allmänt ordnande af presterskapets inkomster den 11 juli 1862.

(Lagutskottets utlåtande n:o 43).

Till Konungen.

Enligt § 70 i förordningen den 21 mars 1862 om kommunalstyrelse på landet, sådan denna paragraf lyder genom kongl. kungörelsen den 29 juni 1866, skall öfver de skattskyldige, som sina kommunalutskylder vid uppbördsstämma ej betalt och för hvilka kommunalstämman ej beviljat afskrifning, af kommunalnämnden upprättas restlängd, som inom två månader efter uppbördsstämmans afslutande till

kronofogden i orten öfverlemnas, och åligger kronofogden att de resterande utskylderna i vederbörlig ordning indrifva och till nämnden redovisa. Vid indrifvandet af dessa medel eger *kronofogden* att såsom uppbördsprovision jemväl uttaga hos den restskyldige 3 procent af det resterande beloppet.

Samma paragraf i förordningen om kommunalstyrelse i stad har enligt kongl. kungörelsen den 8 september 1868 följande lydelse:

»Efter slutad uppbördsstämma ingifver drätselkammaren till magistraten berättelse, huru uppbörden utfallit, och fogar dervid restlängd öfver oguldna stadsutskylder.

Magistraten låter de oguldne utskylderna i laga ordning uttaga och till drätselkammaren aflemna. Vid indrifvandet af sådana medel må derutöfver hos den restskyldige uttagas tre procent af det resterande beloppet.»

§ 11 i förordningen angående allmänt ordnande af presterskapets inkomster den 11 juli 1862 lyder för närvarande:

»Mom. 1. För uppbörden af församlingens afgifter till presterskapet eger den utse en eller flera personer, hvilka, mot ersättning af församlingen, upptaga och under dess gemensamma ansvar till presterskapet aflemna och redovisa dessa afgifter.

Mom. 2. Uppbörden af de afgifter, som blifvit bestämda i penningar, verkställes senast den 1 oktober, men af de afgifter, hvilka äro bestämda i persedlar att utgå efter medelmarkegång, senast den 1 mars; kommande å alla, som inom utsatt tid sina afgifter icke inbetalt, restlängd att genast upprättas, å kyrkostämma granskas och, sedan den blifvit godkänd, tillställas vederbörande kronofogde på landet eller underexekutor i stad, hvilka lemna omedelbar handräckning till resternas indrifvande.»

Med dessa stadganden må jemföras *dels* § 12 i förordningen angående förändrade föreskrifter om utmätning för krono- eller kommunalutskylder, allmänna afgifter m. m. den 12 juli 1878, så lydande:

»För indrifning af kronoutskylder, de för särskilda inrättningar eller ändamål bestämda afgifter, hvilka enligt gifna stadganden skola af kronofogde eller städernas uppbördsmän uppbäras och redovisas, kommunalutskylder eller församlings afgifter till presterskapet njute ej kronofogde, stadsfogde eller magistrat annan ersättning än den andel i stämmoböter eller andra afgifter för underlåten likvid, som kan vara medgifven.

Vid utmätning för annan afgift, som i denna förordning afses, eger utmätningförrättaren att hos den, som undergår utmätningen, ut-

taga enahanda ersättning, som för utmättingsförrättningar i enskilda mål är stadgad.»

dels ock föreskriften i stadgan angående fjerdingsmän den 1 juni 1850 § 6 mom. 4, sådan nämnda paragraf lyder enligt kongl. kungörelsen den 19 maj 1876, att det åligger fjerdingsman, när han derom anlitas, att biträda kronans uppborrdsmän vid indrifning af oliqviderade kommunalutskylder mot rättighet att åtnjuta hälften af den uppborrdsmannen medgifna uppborrdsp provision å sålunda indrifna medel.

I särskilda inom Riksdagen väckta framställningar, har Riksdagens uppmärksamhet fästs på behovet af fullständigandet ej mindre af gällande författningars bestämmelser rörande fördelningen af uppborrdsp provision vid indrifning af resterande kommunalutskylder, än äfven af bestämmelserna i ofvan anförda 11 § i förordningen den 11 juli 1862 beträffande förhållandena vid indrifning af församlings afgifter till presterskapet. Sålunda har erinrats, i fråga först om förhållandena på landet, huru som tydlig bestämmelse saknades, huruvida i de fall, då kronofogde uppdroge åt länsman att verkställa indrifning af oguldna kommunalutskylder eller i afseende å till andra orter bortflyttade skattskyldiga personer för dem påförda utskylders utfående hos vederbörande myndigheter påkallade handräckning, kronofogde skall vara berättigad att ensam tillgodonjuta provisionen, eller densamma i sin helhet eller till någon del skall tillfalla de personer, som verkställa indrifningen.

I förevarande afseende hade vid olika tillfällen tvistigheter förekommit emellan vederbörande tjänstemän, vid hvilkas afgörande skiljaktiga meningar gjort sig gällande. I ett fall hade sålunda länsman, som efter uppdrag af kronofogde indrifvit kommunalutskylder, förklarats berättigad att tillgodonjuta den kronofogden i lag tillerkända provision. I ett annat fall deremot, hade i tvist emellan kronofogde och stadsfogde om bättre rätt till provision å genom stadsfogde handräckningsvis indrifna kommunalutskylder den förstnämnde förklarats berättigad att ensam tillgodonjuta provisionen å samma utskylder.

Ett fullständigande eller åtminstone förtydligande af de i förevarande ämne gällande föreskrifter syntes följaktligen vara af behof påkalladt.

Vidare har erinrats, hurusom de 3 procent af restbeloppet, hvilka enligt § 70 i förordningen om kommunalstyrelse i *stad* må vid detsammes indrifvande derutöfver uttagas hos den restskyldige, disponeras på olika sätt af städernas styrelser, i det att de antingen ingå till stadskassan eller också anslås att utgå såsom ersättning till den eller de stadens tjänstemän, som verkställa indrifningen.

Deraf hade nu ansetts följa, att äfven för sådana personer, hvilka från stad utflytta till annan ort, utan att hafva erlagt sina utskylder, stadsmyndigheten, då den påkallat handräckning hos vederbörande i de bortflyttades nya vistelseort, för att utfå dem påförda utskylder, infor drat jemte utskylderna äfven de 3 procent derutöfver, som den restskyldige författningsenligt skolat erlægga. Denna åtgärd, såvidt derunder innefattades anspråk jemväl på förhöjningen, synes emellertid hafva funnits vara än riktig och än stridande emot författningens innehåll och ordaförstånd.

I ett fall, afseende uppkommen fråga emellan drätselkammaren i en stad och stadsfogden i en annan stad om bättre rätt till de 3 procent, som stadsfogden vid indrifning af resterande i förstberörda stad påförda kommunalutskylder utöfver oguldna beloppet uttagit hos den restskyldige, hade sålunda förklarats, att hvad i den stad, der utskylderna blifvit debiterade, kunde gälla om stadens rätt till de 3 procent, som vid indrifning derstädes af resterande kommunalutskylder utöfver oguldna beloppet hos den restskyldige uttoges, icke föranledde dertill, att samma tre procent skulle tillfalla stadskassan i nämnda stad, när indrifningen skett genom stadsfogde i annan stad, hvadan stadsfogden i den stad, der indrifningen skett och hvilken innehållit provisionen, förklarades icke hafva derigenom felaktigt förfarit.

I ett annat fall, afseende frågan om rätt för kronofogde att tillgodoföra sig uppbördsprovision å af honom indrifna kommunalutskylder, påförda i stad, vore deremot förklaradt, att kronofogden ej vore berättigad tillgodonjuta ifrågavarande provision, hvadan honom blifvit ålagdt att densamma till drätselkammaren i den stad, der utskylderna påförts, genast inleverera.

Det synes emellertid vara af vigt, att någon af de sålunda uttalade åsigter blefve gällande och att författningen i enlighet dermed rättades, eller i motsatt fall, att deruti infördes så tydliga bestämmelser, att det tvifvelsmål om författningens rätta tillämpning, som uppstått, blefve vederbörligen undanröjdt.

Slutligen har blifvit anmärkt, att ofvan anförda förordning den 12 juli 1878 angående utmätning för krono- eller kommunalutskylder, allmänna afgifter m. m. syntes förutsätta att, i likhet med hvad för kommunalutskylder eger rum, särskild afgift för underlåten liquid af prestationemedel skall drabba den restskyldige, och att denna afgift skall tillfalla vederbörande utmättningsman såsom ersättning för indrifning af dessa medel. Att så icke vore förhållandet, framginge dock af förordningen den 11 juli 1862, der icke något stadgande finnes, som berätt-

tigade till dylik ersättning. Denna omständighet hade gifvit anledning till olika tolkning af i ämnet gällande författningar. På somliga ställen, och dessa icke så få, hade utmätningsman ansett prestlönemedel likställda med kommunalutskylder och på sådan grund, i likhet med hvad enligt kommunallagarne egde rum för på restlängd uppförda kommunalutskylder, påfört dem, som underlåtit att i rätt tid betala sina prestlönemedel, provision med 3 procent å de restförda beloppen och jemte dessa uttagit den sålunda debiterade provisionen. På andra ställen hade man ansett, att någon särskild provision ej kunnat uttagas, enär ingen bestämmelse derom funnes, hvadan indrifningsåtgärden ej kunnat omfattas något annat eller mera än de resterande prestlönemedlen. Slutligen skulle någon hafva tillämpat § 12 i 1878 års förordning på det sätt, att vid indrifning af prestutskylder, synnerligen då den verkstälts af kronolänsman, fjerdingsman eller i stad antagen särskild utmätningsförrättare, vanlig ersättning, såsom för utmätning i enskilda mål vore stadgad, uttagits hos den restskyldige. Detta förfaringssätt utmärkte, att en anmärkningsvärd osäkerhet rörande rätta förståndet af lagbestämmelserna i dessa afseenden vore rådande, och att de olika uppfattningarne af dessas tillämpning hade sin grund uti ordalydelsen af § 12 i 1878 års förordning, i det deruti kommit att inflyta ett stadgande, af hvilket ville framgå, att ersättning för indrifning af prestlönemedel skulle tillgodokomma vederbörande utmätningsman, fastän ingen föreskrift om dylik ersättning i lag och författning blifvit meddelad. Genom utslag den 30 augusti 1889 i tvist mellan kronofogde och länsman om bättre rätt till provision af indrifna medel hade sålunda länsmannen förklarats berättigad tillgodonjuta den provision af exekutivt indrifna kommunalutskylder och afgifter till *presterskapet*, som vore kronofogde enligt särskilda författningar tillerkänd, hvarigenom således uttalats ett berättigande för vederbörande tjänstemän att uttaga provision af församlings afgifter till *presterskapet*, ehuru ingen författning funnes, som kunnat gifva direkt stöd åt ett dylikt berättigande.

Vid sistnämnda förhållande finge det väl antagas, att utmätningsman för närvarande saknade rätt att påföra personer, som resterade med prestutskylder, någon särskild deraf utgående provision, och något berättigande att en sådan i sammanhang med dessa utskylder uttaga funnes således icke heller, hvadan restförd person, som häftade för dylika medel, icke kunde drabbas af någon särskild kostnad eller utgift, härledande sig från hans försummelse att i rätt tid inbetala utskylderna. Å andra sidan kräfde billigheten, att de tjänstemän eller betjente, som skulle taga befattning med indrifning af resterande afgifter till församlingens

presternas och för sådant ändamål måste på landsbygden färdas jemförelsevis långa vägsträckor, undfinge något slags godtgörelse för det besvär och de kostnader, som af sagda indrifningsåtgärder måste blifva en följd. Då skattskyldig, som underlåte betala sina krono- eller kommunalskatter, vore underkastad en särskild indrifningsavgift, syntes det vara lämpligt, att enahanda påföljd drabbade den, som underlåte betala sina prestlönedel, hvilka i sjelfva verket vore af enskild natur, men utmätningsgilda i likhet med hvad som gälde för krono- och kommunalutskylder. Stadgandet om indrifningsavgift för prestlönedel skulle derjemte innebära i viss mån en sporre för den skattskyldige att i rätt tid afbörd sig dessa avgifter, hvilket han nu icke behöfde bemöda sig om att göra, då han visste att utmätningförrättaren vore förbunden hemta medlen hemma hos den restskyldige, utan att denne vore pliktig derutöfver vidkännas någon särskild utgift.

Riksdagen finner det billigt, att den församlingsmedlem, som försummat att i rätt tid erlägga den avgift till församlingens presterskap, som å honom belöper, får i enahanda ordning och med samma belopp, som då fråga är om kommunalutskylder, ersätta det besvär, han genom sin försumlighet vållar. En dylik anordning torde ock vara med författningens anda öfverensstämmande, ehuru uttrycklig föreskrift derom saknas i 1862 års förordning.

Särskildt torde det vara önskligt, att då onekligen ofvan anförda bestämmelser i 1878 års förordning om förändrade föreskrifter rörande utmätning för krono- eller kommunalutskylder m. m. hvilat på denna förutsättning, den vacklande praxis, som deraf föranledts i förevarande afseende, måtte för framtiden undanröjas.

Beträffande härefter frågan om grunderna för fördelningen af den provision, som vid indrifning af resterande utskylder till lands- och stadskommuner får uttagas hos restskyldig medlem af kommunen, kan det icke förnekas, att jemväl härutinnan en viss osäkerhet vid tillämpningen af gällande föreskrifter synes hafva gjort sig gällande, och att ett fullständigande af berörda föreskrifter lär vara af nöden till undanrödjande af en slik osäkerhet. Då emellertid förevarande ämne är af öfvervägande förvaltningsrättslig natur såsom afseende förhållandet mellan myndigheter inbördes, bör detsamma också enligt Riksdagens åsigt vara föremål, icke för bestämmelser, meddelade af Konung och

Riksdag gemensamt, utan för administrativt förfogande. Den allmänna lagstiftningen bör på detta område inskränka sig till att fastslå skyldigheten för den försumlige kommunmedlemmen att ersätta de särskilda kostnader och besvär, som vållas af hans uraktlåtenhet att i rätt tid betala sina utskylder till kommunen, äfvensom att bestämma formen och beloppet af denna ersättning.

Hvad Riksdagen sålunda närmast med hänsyn till förhållandet vid indrifning af oguldna kommunalutskylder erinrat, lärer finnas giltigt jemväl i fråga om de med dylika utskylder i viss mån likartade afgifterna till församlings presterskap.

Riksdagen, som i öfverensstämmelse med dessa erinringar håller före, att kommunalförfattningarne och förordningen om ordnande af presterskapets inkomster icke böra innehålla några bestämmelser rörande fördelningen af uppbördsprovision, men tillika anser önskligt, att grunderna för en sådan fördelning vinna erforderlig fasthet, får följaktligen anhålla, att Eders Kongl. Maj:t ville *dels* låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till lagbestämmelse, hvarigenom stadgas skyldighet för dem, hvilka icke inom utsatt tid inbetalt dem påförda afgifter till presterskapets aflöning, att, vid indrifningen af dessa, derutöfver gälda enahanda uppbördsprovision, som vid indrifning af oguldna kommunalutskylder är bestämd, *dels ock*, derest föreskrifter anses nödiga rörande fördelning i vissa fall emellan särskilde tjänstemän af denna provision äfvensom af den provision, som enligt kommunallagarne må uppbäras, meddela sådana föreskrifter.

Stockholm den 9 maj 1892.

Med undersåtlig vördnad.